

□ 53. NHÂN VỚI SỐ CÓ TẬN CÙNG LÀ CHỮ SỐ 0

A – MỤC TIÊU

Giúp HS :

- Biết cách nhân với số có tận cùng là chữ số 0.
- Vận dụng để tính nhanh, tính nhẩm.

B – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CHỦ YẾU

1. Phép nhân với số có tận cùng là chữ số 0

- GV ghi lên bảng phép tính : $1324 \times 20 = ?$
- GV nêu câu hỏi : Có thể nhân 1324 với 20 như thế nào ?
- Có thể nhân 1324 với 10 được không ? Hướng dẫn HS có thể thay :

$$20 = 2 \times 10.$$

$$\begin{aligned} 1324 \times 20 &= 1324 \times (2 \times 10) \text{ (áp dụng tính chất kết hợp)} \\ &= (1324 \times 2) \times 10 \end{aligned}$$

Viết thêm chữ số 0 vào bên phải của tích 1324×2 (theo quy tắc nhân một số với 10).

Vậy ta có : $1324 \times 20 = 26480$.

Từ đó có cách đặt tính rồi tính như sau :

$$\begin{array}{r} \times 1324 \\ \quad 20 \\ \hline 26480 \end{array}$$

$$1324 \times 20 = 26480$$

- Viết chữ số 0 vào hàng đơn vị của tích.
- 2 nhân 4 bằng 8, viết 8 vào bên trái 0.
- 2 nhân 2 bằng 4, viết 4 vào bên trái 8.
- 2 nhân 3 bằng 6, viết 6 vào bên trái 4.
- 2 nhân 1 bằng 2, viết 2 vào bên trái 6.

GV cho HS nhắc lại cách nhân 1324 với 20.

2. Nhân các số có tận cùng là chữ số 0

- GV ghi lên bảng phép tính : 230×70
- GV nêu câu hỏi : Có thể nhân 230 với 70 như thế nào ? Hướng dẫn HS làm tương tự như ở trên.

$$\begin{aligned} 230 \times 70 &= (23 \times 10) \times (7 \times 10) \text{ (áp dụng tính chất kết hợp và giao hoán)} \\ &= (23 \times 7) \times (10 \times 10) \\ &= (23 \times 7) \times 100 \end{aligned}$$

Viết thêm hai chữ số 0 vào bên phải tích của 23×7 (theo quy tắc nhân một số với 100).

Vậy ta có : $230 \times 70 = 16100$.

Từ đó có cách đặt tính rồi tính như sau :

$$\begin{array}{r} \times \quad 230 \\ \quad 70 \\ \hline 16100 \end{array}$$

$$230 \times 70 = 16100$$

- Viết hai chữ số 0 vào hàng đơn vị và hàng chục của tích.
- 7 nhân 3 bằng 21, viết 1 vào bên trái 0, nhớ 2.
- 7 nhân 2 bằng 14, thêm 2 bằng 16, viết 16 vào bên trái 1.

GV cho HS nhắc lại cách nhân 230 với 70.

3. Thực hành

Bài 1 : Gọi HS phát biểu cách nhân một số với số có tận cùng là chữ số 0.

Cho HS tự làm vào vở, GV gọi HS nêu cách làm và kết quả.

Bài 2 : Gọi HS phát biểu cách nhân các số có tận cùng là chữ số 0.

Cho HS làm bài.

Gọi HS nêu cách làm và kết quả.

Cả lớp nhận xét.

Bài 3 : Gọi HS đọc bài toán rồi tóm tắt bài toán.

Cho HS tự làm bài rồi chữa bài. Chẳng hạn :

Bài giải

Ô tô chở số gạo là :

$$50 \times 30 = 1500 \text{ (kg)}$$

Ô tô chở số ngô là :

$$60 \times 40 = 2400 \text{ (kg)}$$

Ô tô chở tất cả số gạo và ngô là :

$$1500 + 2400 = 3900 \text{ (kg)}$$

Đáp số : 3900kg gạo và ngô.

Bài 4 : Hướng dẫn tương tự như bài 3.